

Asia: VN/143/2022

Hallituksen esitys laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vates-säätiö on osatyökykyisten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden työllistymistä edistävä asiantuntijaorganisaatio. Säätiön lausunnon näkökulma on heikoimmassa työmarkkina-
asemassa olevien henkilöiden työllistymisen edistämisen tukeminen.

Kevään 2021 puoliväliriihessä tehdyn linjauksen mukaisesti työ- ja elinkeinopalvelut siirretään
pysyvästi kuntien vastuulle vuoden 2024 aikana. On loogista, että kunkin työ- ja elinkeinotoimiston
toimialueella annettavien kokeilun alueen kunnan asiakasta koskevien työvoimapolitiittisten
lausuntojen antaminen siirrettäisiin pääasiassa kokeilun alueen kunnassa hoidettavaksi.

Työttömyysturvatehtävien siirtämisellä vahvistetaan kuntien roolia työttömyysturva-asioissa, kun
toimivalta selkiytyy ja keskittyy työnhakijan asiakkuudesta kokonaisvaltaisesti vastaavalle kunnalle.
Lausuntojen tuominen lähemmäs asiakasta myös sujuvoittaa prosessia ja vahvistaa
läheisyysperiaatteen toteutumista.

Jos kunnan sisäinen yhteistoiminta eri hallintokuntien välillä toimii joustavasti (sivistystoimi vs.
elinkeino toimi vs. työllisyyspalvelut), voidaan uudistuksella sujuvoittaa esimerkiksi koulutusta vailla
olevien nuorten työllistymisen edistämiseen kohdistuvia työvoimapolitiittisia lausuntoja.

Laajempi tehtäväkenttä kunnissa ei saa vaarantaa ihmisten tarvitsemaan yksilölliseen tukeen
varattuja resursseja. Eri kokoiset kunnat ovat eri tilanteessa lausuntojen laatimisen osalta. Esityksen
mukaan lisäresursseja ei tehtävän myötä ole siirtymässä kuntiin. Kuntien resurssit muidenkin
tehtävien hoitamiseen on turvattava, kun osaaminen lausuntojen kirjoittamiseen on hankittava

olemassa olevasta henkilöstöstä tai kokeilualueen sisältä muutoin. Asiakkaiden tasapuolinen kohtelu on varmistettava koko maassa.

Vates-säätiön toteuttamassa kyselyssä järjestöille nousi esille se, että asiakkaita ei ole ohjautunut palveluihin osin myös sen takia, että kuntakokeiluihin rekrytoitu henkilöstö ei vielä hallitse kaikkea työhön kuuluvia tehtäviä. Samaa viestiä on vahvistettu kuntakokeilujen lähteissä. Vaara on, että perehdytys ja perehdyttäminen lausuntojen antamiseen vie aikaa asiakkaiden omaohjaukselta. Kyselyn perusteella nähdään yleisesti asiakasohjauksen hidastumista myös kuntakokeilun toisena vuotena. Tämä on huolestuttavaa varsinkin erityistä tukea työllistymiseensä tarvitsevien osalta.

Vates-säätiön mielestä ehdotettava muutos kuntien toimivallan lisäämistä työttömyysturva-oikeutta koskevin työvoimapoliittisten lausuntojen suhteen sujuvoittaisi ja selkeyttäisi asiakkaan työttömyysturva-asioiden käsittelyä. Muutos mahdollistaisi sen, että tukea työllistymiseensä tarvitsevan asiakkaan olisi mahdollista saada yksilöllisempää palvelua omaan tarpeeseensa subsidiariteettiperiaatteen mukaisesti.

Pakarinen Jaana
Vates-säätiö sr